

26 Tirsdag 30. mai 1995

Ordet Fritt

Tortur i Turnhallen

I etterkrigstiden var det vanskelig å nå frem med anmeldelser mot noen som gjaldt for helter. Det gjaldt også for de to som ble torturert i Turnhallen i Skien etter Frigjøringen.

For å hjelpe på Kjell Staal Eggens hukommelse slik han fremstiller saken i Varden 15.5.95, skal jeg sitere fra et brev som sto i alle tre Skien-aviser 30.7.1945: «Straks etter freden ble to personer her fra distriktet arrestert for tyveri samt mistenkt for angiveri. Begge ble innsatt i Turnhallen hvor de etter beste Gestapo-mønster ble mishandlet av tre fyrer fra Skien tilhørende Utrykningskommandoen. Fangene kom i enerom, og så begynte mishandlingen som foregikk på følgende måte.

På fange nr. 1 begynte de tre karer vekselvis å slå harde slag i ansiktet helt til vedkommende segnet sammen, han fikk da 1/2 times betenkningstid for å tilstå angiveriet, hvis ikke ville han bli skutt. Etter en 1/2 time kom karene tilbake og spurte om han nå ville tilstå. Jeg er ingen angiver, så dere får bare skyte. De dengte da løs på ham igjen, alle tre, så tenner løsnet. De satte så benkrok på ham, så han stupte i gulvet. En av UK-karene lå så og si oppå ham og presset revolveren mot brystet på ham for å få ham til å tilstå. Fange nr. 2 fikk så å si samme behandling, med den unntagelse at han visstnok fikk knust nesebenet. Etter et kraftig slag bak øret, mistet han bevisstheden. Begge fangene var i flere dager sterkt opphovnet i munnen, så spise var umulig. For begge fangenes vedkommende rant det blod av nese, øre og munn i flere dager.»

«Disse to mishandlede fanger sitter fortsatt i fengsel. Det utspant seg en ordveksling med fange nr. 2 og en av UK-menne-

ne av følgende ordlyd. Det var flere vitner til stede. Fange nr. 2 sa: «Jeg vil ikke risikere å få samme mishandling av deg igjen». Hvortil UK-mannen svarer: «Du skal få mere du».

Avisene skrev: «Vi har forelagt dette innlegget for Fylkeskommandoen som svarer: Det skal først gjøres oppmerksom på at politiet intet har med den tilsiktede mishandling å gjøre. De to personer det gjelder ble i dagene umiddelbart etter krigens slutt, nærmere bestemt omkring 10. mai, tatt av hjemmestyrkene og som følge av visse forhold tatt under behandling av dem. Senere ble de overført politiet for å motta sin rettfærdige straff etter lov og dom. Etter utholdt varetekt ble karene nylig sluppet ut, men av militære grunner igjen forlangt siket inntil videre.»

Så kom en beretning fra Mofjellstulen, hvorpå Kjell Staal Eggen fortsatte: «En kan steile en smule når forbryternes pårørende klager, og anklager hjemmestyrkenes folk for å gjøre seg bruk av Gestapometoder. I realiteten burde de være glade for at de to ikke ble grepet et par dager tidligere, for da er det vel meget tvilsomt om de i det hele tatt ville få se dem igjen.» Han hevdet videre at behandlingen fullt ut var på sin plass.

Som det fremgår av ovenstående sitat var det ikke snakk om noe valg mellom anmeldelse eller ørefik for ofrene. Det er mulig Kjell Staal Eggen har rett i at hans sabotørvenn døde av de skader han pådro seg under frigjøringskampen. Det tok i så fall ca. 50 år før denne sabotørvenn døde av disse skadene. Alle de tre overgriperne overlevde begge ofrene. Ingen av ofrene er ellers noen gang beskyldt for tyveri eller andre lovbrudd.

I. C. Stridsklev